

Historia Radziechów. Władysław Pieronek i jego kronika.

- pisze we wstępie do publikacji "Władysław Pieronek. Kronika Radziechów (do 1966 r.)" Przemysław Dyrlaga, wiceprezes Towarzystwa Naukowego Żywieckiego, które wydało książkę.

Historia Radziechów. Kim był autor?

Władysław Pieronek był - jak podkreśla Przemysław Dyrlaga - wybitnym działaczem społecznym i samorządowym, postacią wyjątkową nie tylko w dziejach rodzinnej miejscowości, ale również powiatu żywieckiego. Urodził się w 17 lipca 1896 r. w Radziechowach. Jeszcze przed 1914 rokiem związał się z Polowymi Drużynami Sokoła, dlatego też po wybuchu I wojny światowej zgłosił się na ochotnika do organizowanych w Żywcu kompanii legionowych. Po walce w czerwcu i lipcu 1915 roku z Rosjanami pod Barańczami i Polską Górą dostał się do niewoli rosyjskiej i został skierowany do obozu jenieckiego w Darnicy. Później był przenoszony z obozu do obozu - przebywał w Koziatynie, Bielcu w Besarabii, Berdyczowie i Żytomierzu. Z tego ostatniego udało mu się zbiec 18 lutego 1918 r. i pieszo przez Lwów i Kraków wrócić 15 maja 1918 r. do rodzinnych Radziechów. Tu dzięki swemu kuzynowi, ówczesnemu wójtowi gminy Radziechowy, Tomaszowi Pieronkowi, rozpoczął pracę w administracji samorządowej. W dniu 1 października 1918 r. objął stanowisko sekretarza (pisarza) gminy. W tym roku ukończył też specjalistyczny kurs dla sekretarzy gminnych. Poza pracą administracyjną Władysław Pieronek zajął się również handlem.

Po reformie administracyjnej w 1934 r., gdy zlikwidowano gminy jednowioskowe i Radziechowy włączono do gminy zbiorowej Zabłocie, Władysław Pieronek został wybrany na jej wójta. Na tym stanowisku pozostał do zniesienia gminy Zabłocie przez Niemców po wybuchu II wojny światowej w 1939 r. Przez cały okres międzywojenny Władysław Pieronek czynnie angażował się w życie społeczne rodzinnej wsi, gminy Radziechowy, a później od 1935 Zabłocie, oraz powiatu żywieckiego.

Podczas okupacji niemieckiej przestał pełnić funkcję wójta, a 3 października 1940 r. podczas „Saybusch-Aktion” w jego domu ulokowała się komisja wysiedleńcza. Został wysiedlony wraz z rodziną do Stępkowa w powiecie radzymińskim. Do Radziechów powrócił dopiero po wojnie w 1945 r. Jako członkowi przedwojennych władz nie pozwolono mu jednak wrócić na piastowane wcześniej stanowiska. Zmarł 2 października 1974 r. i został pochowany na cmentarzu parafialnym w Radziechowach - pisze Dyrlaga.

Historia Radziechów. O kronice...

Jak zauważa Przemysław Dyrlaga, w kronice Władysława Pieronka możemy wyróżnić trzy części poprzedzone krótkim wprowadzeniem, gdzie przedstawił powody, dla których podjął się napisania pracy oraz bazę źródłową, na której się oparł.

Pierwsza część kroniki zawiera chronologiczny wykaz ważnych wydarzeń z życia wsi, a czasami z braku takowych również z dziejów Żywiecczyny, doprowadzony do 1966 r. Początkowo są to głównie wypiski z Dziejopisu Żywieckiego Andrzeja Komonieckiego, później poczynawszy od połowy XIX w. pojawiają się informacje zaczerpnięte z innych źródeł, m.in. kroniki parafii radziechowskiej czy akt

gminnych. Najbardziej interesujący, a przy tym dość szczegółowy fragment obejmuje lata 1914-1966, opisane w dużej mierze z autopsji.

Część druga kroniki ma charakter rzeczowo-chronologiczny i zawiera opracowania różnych dziedzin życia społecznego, intelektualnego, kulturalnego i gospodarczego wsi. Możemy tu znaleźć informacje o podziale wsi na role, o warunkach życia mieszkańców, o radziechowskich rzemieślnikach, handlu, przedsiębiorcach, o szkołach w Radziechowach, Przybędzy i Twardorzeczce (te dwie ostatnie wsie były wówczas przysiółkami radziechowskimi), o udziale radziechowian w wojnach, o działalności tak ważnych organizacji jak Kółko Rolnicze czy Ognisko Związku Podhalan.

Część trzecia – aneksy – zawiera oryginalne, bezcenne, choć nie zawsze kompletne wykazy: osób wykształconych od 1900 do lat 50. XX w.; poległych podczas I wojny światowej; emigrantów, którzy wyjechali do Ameryki przed I wojną światową oraz w dwudziestoleciu międzywojennym; wyjeżdżających na tzw. Ziemię Odzyskaną po II wojnie światowej; wysiedlonych podczas Saybusch-Aktion czy sprowadzonych do Radziechów osadników niemieckich.

Całość uzupełniają przypisy autora zawierające nie tylko odnośniki do wykorzystanych źródeł, ale również wyjaśnienia i uzupełnienia - opisuje Dyrłaga.

Historia Radziechów. Warto wiedzieć

Warto wiedzieć, że poza Kroniką Radziechów (do 1966 r.), Władysław Pieronek pozostawił jeszcze pamiętnik zatytułowany Śladem życia. Ponadto napisał dwie sztuki teatralne Wesele radziechowskie i Mojka, wystawiane przez amatorskie kółko teatralne, działające niegdyś w Radziechowach, w którym sam grywał na scenach nie tylko rodzinnej wsi, ale również Wisły i Żywca.

Publikację "Władysław Pieronek. Kronika Radziechów (do 1966 r.)"

można nabyć w sklepiku Zamku Żywieckiego

[źródło: \[zywiec.naszemiasto.pl/arttykul/historia-radziechow-wladyslaw-pieronek-i-jego-kronika,3483267,artgal,t,id,tm.html\]\(http://zywiec.naszemiasto.pl/arttykul/historia-radziechow-wladyslaw-pieronek-i-jego-kronika,3483267,artgal,t,id,tm.html\)](http://zywiec.naszemiasto.pl/arttykul/historia-radziechow-wladyslaw-pieronek-i-jego-kronika,3483267,artgal,t,id,tm.html)